

Huvudman

Varbergs kommun
varbergdirekt@varberg.se

Beslut

Datum 2026-06-02
Dnr SI 2026:4271
Sida **1 (7)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Hagaskolan 4–9 i Varbergs kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Varbergs kommun en anmärkning avseende bristen rörande elevernas medverkan i planen mot kränkande behandling. Varbergs kommun ska senast den **16 november 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser skolenhetens åtgärdande arbete med att förebygga och motverka kränkande behandling samt att särskilt beakta resultat på de nationella proven vid betygssättning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:4271) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av Hagaskolan 4–9 i Varbergs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Hagaskolan 4–9 följer gällande bestämmelser om förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet och motverka/förhindra kränkande behandling samt att särskilt beakta resultat på de nationella proven vid betygssättning.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 27 och 28 april 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolenhetens plan mot kränkande behandling samt exempel på anmälningar och utredningar om kränkande behandling. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens plan mot kränkande behandling för läsåret 2025/2026. Planen mot kränkande behandling innehåller bland annat en redogörelse för de åtgärder som skolenheten ska vidta för att förebygga och motverka kränkande behandling av elever. Skolenheten planerar exempelvis att fortsätta arbeta aktivt med värdegrundsfrågor samt hålla en tät dialog med elevers vårdnadshavare, även vid mindre allvarliga händelser i syfte att arbeta förebyggande. Planen mot kränkande behandling innehåller även en uppföljning och utvärdering av föregående års planerade åtgärder, i vilken det bland annat framgår att elevernas språkbruk fortsatt är ett utvecklingsområde.

Av intervju med elever i mellanstadiet framgår att de känner till skolenhetens plan mot kränkande behandling. Några elever minns dock inte om de pratat om planen mot kränkande behandling i deras klass. Elever i högstadiet uppger att de känner till begreppet kränkande behandling men de känner inte till att det finns en plan mot kränkande behandling på skolenheten. I högstadiet har de inte haft några diskussioner om planen mot kränkande behandling i klasserna.

Lärarna uppger att planen mot kränkande behandling ska gås igenom med eleverna på höstterminens uppstartsdagar. Vad gäller nuvarande plan mot kränkande behandling uppger emellertid lärarna, elevhälsan samt rektorn att eleverna inte har varit delaktiga i arbetet med upprättandet samt översyn av planen. Elevhälsan uppger att en av anledningarna till att eleverna inte medverkat är att skolenheten under en viss period inte haft kurator på plats. Tidigare läsår har eleverna, enligt elevhälsan, alltid medverkat i arbetet med planen mot kränkande behandling.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav i de delar det avser att huvudmannen varje år ska upprätta en plan mot kränkande behandling. Tillsynen avslutas därmed i denna del.

Utredningen visar dock att skolenhetens nuvarande plan mot kränkande behandling inte upprättats, setts över eller följts upp under medverkan av eleverna. Detta är en brist. Att elever är delaktiga i detta arbete är viktigt både för att huvudmannen ska fånga elevernas uppfattningar och perspektiv men även för att skapa en ökad förståelse hos eleverna för huvudmannens förebyggande arbete mot kränkande behandling.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Varbergs kommuns verksamhet vid Hagaskolan 4-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller elevernas medverkan i planen mot kränkande behandling. Utredningen visar emellertid att det på

skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling genom flera olika åtgärder, som beskrivs i skolenhetens plan mot kränkande behandling. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Varbergs kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Skolenhetens åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt förhindra kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Eleverna, lärarna och elevhälsan uppger att vuxna på skolan agerar vid förekomst av kränkande behandling. Om lärarna ser att någon elev utsätts för kränkande behandling säger de till och avbryter pågående konflikt. Rektorn, som vid tidpunkten för Skolinspektionens besök arbetat halvtid på skolenheten under fyra veckor, uppger att hen inte vet om det förekommer kränkande behandling på skolenheten utan att personal agerar men uppger att personalen tar tag i konflikter.

Vad gäller anmälan om kränkande behandling uppger lärarna att de ibland diskuterar situationer, om en anmälan ska upprättas eller inte. Det avgörande är enligt lärarna hur eleven själv upplever situationen. Upplever en elev att hen har blivit kränkt görs alltid en anmälan. Vid allvarliga händelser anmäler lärarna alltid, oavsett elevens upplevelse. Elevhälsan och rektorn tror inte att det förekommer tillfällen då personal inte anmäler kränkande behandling. När en anmälan görs får rektorn ett meddelande i skolans digitala system. Samtliga anmälningar om kränkande behandling anmäls vidare till huvudmannen genom skolenhetens digitala system.

Lärarna, elevhälsan och rektorn uppger att det oftast är en eller två lärare som utreder anmälningar om kränkande behandling. Lärarna samtalar med de inblandade eleverna och kontakt tas med vårdnadshavare. Baserat på genomförd utredning vidtas åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Rättslig reglering

Var och en som verkar inom utbildningen ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § andra stycket skollagen)

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. (5 kap. 6 § skollagen)

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med

verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering eller kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. (Lgr 22, Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet)

Skolans mål är att varje elev respekterar andra människors egenvärde och tar avstånd från att människor utsätts för kränkande behandling. Alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. (Lgr 22, 2.1 Normer och värden)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt beaktande av resultat på nationella prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av nationell statistik som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen framgår att en stor andel elever i årskurs 9 under vårterminen 2025 på skolenheten i flera ämnen fick ett högre eller lägre slutbetyg jämfört med betyget på det nationella provet. I matematik fick exempelvis 38,5 % av eleverna ett högre slutbetyg än vad resultatet på det nationella provet visat, jämfört med rikets 25,9 %. Under vårterminen 2024 fick 48,6 % av eleverna i matematik ett högre slutbetyg än vad resultatet på det nationella provet visat, jämfört med rikets 24,1 %. Av statistiken framgår även att en stor andel elever i årskurs 6 under vårterminen 2025 på skolenheten i ett par ämnen fick ett lägre terminsbetyg än vad resultatet på det nationella provet visat.

Eleverna uppger att lärarna berättat att resultat på nationella prov påverkar betyget mycket men att det inte är hela betyget. Lärarna och rektorn uppger att resultatet på de nationella proven är ett riktmärke i bedömningen. De nationella proven utgör enligt lärarna en viktig del av bedömningen som väger tungt för vilket slutbetyg respektive terminsbetyg

en elev ska få, men avgör inte ensamt betyget. Ett betyg på det nationella provet är inte detsamma som ett slutbetyg och en elev kan fortfarande nå ett högre alternativt lägre betyg om övrigt underlag visar en högre eller lägre kunskapsnivå. En lärare uppger exempelvis att i svenska genomförs de nationella proven tidigt och för eleverna finns då tid kvar att utveckla och visa sina kunskaper så att de i slutändan eventuellt når ett högre betyg än resultatet på det nationella provet. På frågan om vad som kan utgöra särskilda skäl att inte särskilt beakta resultatet på det nationella provet uppger lärarna att det exempelvis skulle kunna handla om att en elev fått en panikattack vid provtillfället. Det skulle vidare kunna handla om att en elev hamnat i kris på grund av en förälders allvarliga sjukdom. Rektorn uppger att endast den omständigheten att en elev varit nervös vid provtillfället inte kan utgöra särskilda skäl.

Vid rättning av nationella prov får lärarna stöd av varandra och de diskuterar resultaten för att säkerställa likvärdiga bedömningar. Rektorn planerar framöver att genomföra uppföljning och analys av skolenhetens resultat på de nationella proven i förhållande till slutbetyg respektive terminsbetyg.

Rättslig reglering

Vid betygssättning enligt 19 och 20 §§ i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl. (10 kap. 20 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att formuleringen "särskilt beaktas" innebär att provresultatet inte helt ska styra betyget utan att provet även fortsättningsvis ska utgöra ett stöd vid betygssättningen. Läraren ska även framöver göra en allsidig bedömning av de kunskaper och färdigheter som eleven har uppvisat i förhållande till de aktuella kunskapskraven. En lärare kan dock inte bortse från resultatet på ett nationellt prov, som är välkonstruerat och noga utprövat och som utvecklats just för att vara ett stöd vid betygssättningen. Att ett nationellt prov ska ha en särskild betydelse innebär att resultatet på ett nationellt prov ska anses ha en större betydelse än vilket annat enskilt prov eller bedömningsunderlag som helst. Såvitt avser undantaget från huvudregeln anges bland annat följande. Med "särskilda skäl" avses sådana situationer där det finns ovanliga och särskilt beaktansvärda omständigheter som gör att den betygssättande läraren ska kunna göra ett avsteg från bestämmelsens huvudregel att resultatet på ett nationellt prov särskilt ska beaktas vid betygssättningen. Typiskt sett bör det vara fråga om situationer där provresultatet inte ger en rättvisande bild av vad som är tidigare känt om elevens kunskaper och detta beror på omständigheter som eleven inte själv råder över. Det kan exempelvis vara fråga om felande teknik och hjälpmedel som inte fungerat vid ett delprov. Det kan också vara fråga om personliga förhållanden, till exempel dödsfall i

familjen eller vänkretsen eller andra omvälvande händelser. Det kan dock även vara fråga om omständigheter som eleven själv förfogar över, såsom att det har konstaterats att eleven har fuskat vid provet. (prop. 2017/18:14 s. 39 f)

I förarbetena framgår även att lärare måste kunna ge elever återkommande chanser att visa sina kunskaper och förmågor och det måste även fortsättningsvis finnas utrymme att ta hänsyn till detta vid betygssättningen. Läraren ska alltså vid betygssättningen beakta även de kunskaper och färdigheter eleven utvecklat och uppvisat efter ett provtillfälle. Detta kan leda till att elevens betyg avviker från provresultatet. (prop. 2017/18:14, s. 26)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att huvudmannen har brutit mot bestämmelserna när det gäller att särskilt beakta resultat på nationella prov. Ärendet ska därför avslutas i denna del. Skolinspektionen konstaterar dock att avvikelserna mellan resultat på nationella prov och slutbetyg respektive terminsbetyg i vissa ämnen är stora, vilket kan indikera att en lärare ställer krav för olika betyg som är högre eller lägre än de nationella provens kravnivå. Skolinspektionen vill därför påtala vikten av att de nationella proven används enligt syftet med dessa, att stödja en likvärdig och rättvis betygssättning.

X Matilda Hazard

Beslutsfattare
Signerat av: Matilda Hazard

X Maria Rydgren

Föredragande
Signerat av: Maria Rydgren

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Ahmed Tahiri medverkat.